

DĚKUJEME ZA DĚŠŤ

AKTIVITA: STROMY – POMOCNÍCI PLANETY

Anotace:	Žáci lépe porozumí konkrétním dopadům změny klimatu v Keni, zejména problémům sucha a přivalových dešťů. Napíší krátkou básničku (pětilístek), s jejíž pomocí se soustředí na problematiku stromů a jejich zásadní vliv na globální změnu klimatu. Aktivita také žákům přiblíží české podmínky.
Vzdělávací oblasti a obsahové vzdělávací okruhy:	ZV a GV: člověk a společnost, člověk a příroda, jazyk a jazykové kompetence OV: společenskovední vzdělávání / občanský vzdělávací základ, přírodovědné vzdělávání / biologické a ekologické vzdělávání, jazykové vzdělávání a komunikace
Průřezová témata:	ZV a GV: OSV, VDO (ZŠ), VMEGS, ENV OV: OVDS, ČŽP
Klíčové kompetence:	ZV a GV: k učení, komunikativní, sociální a personální, občanské OV: k učení, komunikativní, personální a sociální, občanské kompetence a kulturní povědomí
Doporučený věk:	12+
Cíle:	Žáci: <ul style="list-style-type: none">▪ se zamýšlí nad významem stromů v souvislosti se změnou klimatu▪ si uvědomují, jaký má změna klimatu dopad na život jednotlivých lidí▪ dozvídají se, v jakých podmínkách žijí obyvatelé míst sužovaných suchem
Délka:	90 min. (včetně projekce)
Pomůcky:	<ul style="list-style-type: none">▪ PRACOVNÍ LIST pro každého žáka▪ papír a psací potřeby▪ tabule/flipchart
Postup:	<ol style="list-style-type: none">1. V úvodu rozdáme každému žákovi PRACOVNÍ LIST. Požádáme žáky, aby napsali podle uvedeného návodu (úkol č. 1) takzvaný pětilístek – krátkou báseň na téma strom. Dáme jim čas na vypracování. Po chvíli mohou dobrovolníci svůj pětilístek přečíst ostatním. <i>Pracovní list je možné vyplnit i v online podobě.</i>2. Následuje projekce filmu.3. Po projekci provedeme reflexi emocí metodou I.N.S.E.R.T. Na tabuli napíšeme znaménka plus (+), minus (-), vykřičník (!) a otazník (?). Ke znaménku plus žáci uvádějí, co na filmu vnímají

jako pozitivní, ke znaménku minus co vnímají naopak jako negativní.

U vykřičníku zmiňují, co pro ně bylo nové, nebo co považují za nejsilnější část filmu. Otazník umožňuje klást otázky. S žáky můžeme debatovat, nebo své postřehy píšou na papír a poté je sdílí.

Poznámka 1: Doporučujeme využít informační texty *Otázky a odpovědi*, které naleznete mezi výukovými materiály.

Poznámka 2: Další metody reflexe emocí najdete v informačním textu *Jak na reflexi emocí po filmové projekci*.

4. Vyzveme žáky, aby se vrátili k pracovnímu listu a pomocí metody pětilístku (úkol č. 2) zkusili napsat novou báseň. Můžou opět psát na téma strom (refletovali by tak své poznatky a dojmy z filmu), nebo si vybrat jiné téma z filmu. Opět jim dáme čas na vypracování.
5. Po chvíli se jich ptáme: *Jak se váš pětilístek změnil a proč?* Žáci své básně čtou ostatním a vysvětlují rozdíly.

Reflexe:

Na závěr se vrátíme do českých podmínek a ptáme se: *Znáte stromy či plodiny, které jsou odolné vůči suchu nebo jsou protierozní?* Rovněž by měly zaznít názvy některých českých organizací, které se zabývají sázením stromů, obnovováním remízků, zašlých polních cest či problematikou lesů, sucha a zadržování vody v krajině.

Poznámka:

Tip na projektový den: Uspořádejte akci sázení stromů, keřů či bylinek. V informačním textu či doporučených materiálech naleznete organizace, které vám s tím mohou pomoci.

Zkušenosti z praxe:

Aktivitu jsem prováděl v sedmé třídě a z důvodu koronavirové izolace online. Nadchlo mě, jak může z pětilístku vzniknout krásná poezie (viz ukázky realizace). Svá díla žáci nafotili a poslali je přes chat. Žákům se film líbil. Ocenili drobné farmáře v Keni a jejich rodiny, jak jsou pracovití a váží si drobných věcí. Líbila se jim také odhodlanost hlavní postavy – farmáře Kisilua. Pro online verzi aktivity se mi také osvědčila jako reflexe po filmu metoda jednoho slova. Mohl jsem totiž zapojit všechny žáky, i ty méně aktivní. V reflexi jsem využíval informační texty k filmu. Ptal jsem se, zda už nějaký strom vysadili a jaký z toho mají pocit. Bavili jsme se o organizacích, které se sázením stromů zabývají, a vyzýval jsem žáky k občanské aktivitě, ať se třeba také zapojí.

Jiří Vodáček, ZŠ Jindřichův Hradec II, Janderova 160

Aktivitu jsem prováděla kvůli koronavirové pandemii online a to v rámci občanské výchovy se sekundány. Měla jsem prostor pouze jedné vyučovací hodiny, tudíž jsem musela část aktivity zadat žákům za domácí úkol. Pětilístek psali přímo do chatu. Příjemně mě překvapilo, že žáci zmiňovali (ještě před zhlédnutím filmu) slova jako růst, přežít, kvést, živý, rostlina, ochrana, dýchat, žít, zelený, pevný, růst, zelenat. Zdá se, že mají dobrý vhled do klimatické situace. Snímek si pouštěli během hodiny samostatně, protože při sdílení se filmy „sekají“. Po skončení promítání jsme se ještě na chvíli vrátili zpět do online výuky, do chatu každý provedl reflexi jedním slovem (k tomuto účelu jde využít i aplikaci Mentimeter).

Druhý pětilístek (po skupinkách), do kterého měli zanést poznatky z filmu, dostali za úkol vypracovat v Microsoft Teams. Měli ho odevzdat nejpozději den po promítání, aby nezapomněli důležité postřehy. Metoda I.N.S.E.R.T. byla žáky vypracována jako domácí úkol. Pokud vyučující nechce zadávat domácí úkol, může se druhé části pětilístku a metodě I.N.S.E.R.T. věnovat následující hodinu.

Hana Vacková, Gymnázium Olomouc–Hejčín

Pětílístek

Co vás napadá, když se řekne STROM? Zkuste vyplnit následující řádky a tím napsat krátkou básničku.

#1 - PŘED FILMEM

jedno slovo = název, jméno, označení popisovaného (podstatné jméno)

STROM

dvě slova = vlastnosti popisovaného (přídavná jména)

NEVINNÝ SHUTNÝ

tři slova = co dělá, jaké jsou jeho typické projevy (slovesa)

HOŘÍ KACÍ SE PADÁ

čtyři slova, resp. krátká věta o čtyřech slovech = jaký k němu máte postoj, pocit z něj

ZACÍNA JIŽ BÝT MĚNĚ

jedno slovo = synonymum vystihující popisované

KYSLÍK = VĚDUCH = ŽIVOT

#2 - PO FILMU – vyberte si vlastní téma a využijte při tom poznatky z filmu (lze opět strom či jiné)

jedno slovo = název, jméno, označení popisovaného (podstatné jméno)

BUDOUCNOST

dvě slova = vlastnosti popisovaného (přídavná jména)

NEJASNÁ ŠPATNÁ

tři slova = co dělá, jaké jsou jeho typické projevy (slovesa)

ZLEPŮJEME JI ZHOŘŠŮJEME JI PŘEKVADUJE

čtyři slova, resp. krátká věta o čtyřech slovech = jaký k němu máte postoj, pocit z něj

NESMÍME JI VPLNĚ NĚJ

jedno slovo = synonymum vystihující popisované

STRACH

STROM

ZEVNĚ VYSOKÉ
Z PALČIVÉ ROSTOU SŘZBÍ SE
STROMY JSOU PLŮCE SUĚTA
JSOU DŮLEŽITÉ PRO ŽIVO

DĚKUJEME ZA DĚTI (FILM)

ZAJÍMAVÝ POUČNÝ
PROJÍ SE SNAŽÍ SE STOÍ SI ZA SVÝM
RADOST SE Z MALICHTOS
TO ČUVĚ JE PRAVDA

DĚKUJEME ZA DĚŠŤ

PRACOVNÍ LIST: PĚTILÍSTEK

Co vás napadá, když se řekne STROM? Zkuste vyplnit následující řádky a tím napsat krátkou básničku.

1) PŘED FILMEM

jedno slovo = název, jméno, označení popisovaného (podstatné jméno)

STROM			
-------	--	--	--

dvě slova = vlastnosti popisovaného (přídavná jména)

--	--	--	--

tři slova = co dělá, jaké jsou jeho typické projevy (slovesa)

--	--	--	--

čtyři slova, resp. krátká věta o čtyřech slovech = jaký k němu máte postoj, pocit z něj

--	--	--	--

jedno slovo = synonymum vystihující popisované

--	--	--	--

2) PO FILMU

jedno slovo = název, jméno, označení popisovaného (podstatné jméno)

--	--	--	--

dvě slova = vlastnosti popisovaného (přídavná jména)

--	--	--	--

tři slova = co dělá, jaké jsou jeho typické projevy (slovesa)

--	--	--	--

čtyři slova, resp. krátká věta o čtyřech slovech = jaký k němu máte postoj, pocit z něj

--	--	--	--

jedno slovo = synonymum vystihující popisované

--	--	--	--